

1 Korisnicka prava

Zadatci u vježbama označeni su numeracijom oblika `zadX`. Za svaki zadatak treba napraviti odvojeni direktorij naziva `~/zadX` koji će biti tekući direktorij za taj zadatak. Ovo vrijedi za sve vježbe, kao i za kolokvij i ispit.

zad1 Napravite direktorij `~/zad1` i pozicionirajte se u njega. Ispišite tekući direktorij i putanju do svog *home* direktorija:

```
$ pwd
```

```
$ echo ~
```

Izlistajte sadržaj *home* direktorija:

```
$ ls ~
```

```
$ ls -a ~
```

```
$ ls -l ~
```

```
$ ls -al ~
```

Napravite direktorij `~/zad1/vjezba`. Isprobajte program `tree`: izlistajte sadržaj svog *home* direktorija i tekućeg direktorija. Isprobajte naredbe `cd`, `pwd`, `touch` i `ls`.

Predajte zadatak koristeći naredbu `predajem`:

```
$ predajem zad1
```

Na isti način predat ćete i ostale zadatke. Prije nego nastavite s vježbom, pročitajte dokument s uputama za vježbe koji je dostupan na sustavu Moodle.

zad2 Napravite direktorij `~/zadX` i promijenite tekući direktorij u novostvoreni direktorij (ubuduće se ovo podrazumijeva). Napravite datoteke `prva` `druga` `treca`.

zad3 Naredbom `tree` pregledajte strukturu svog home direktorija. Ponovite naredbu i preusmjerite njen izlaz u datoteku `treeoutput`.

zad4 U tekućem direktoriju napravite kopiju datoteke `/materijali/mjesta`. Datoteci dodijelite takva prava da samo vlasnik može čitati sadržaj datoteke, bez mogućnosti izvršavanja i pisanja.

zad5 Ispišite naziv trenutnog korisnika naredbom `whoami`. Usmjerite izlaz naredbe u datoteku `myname` i postavite prava tako da bilo tko može raditi sve radnje nad njom.

zad6 Promijenite lozinku za svoj korisnički račun:

```
$ passwd
```

Koristeći editor `nano` upišite lozinku u datoteku `my-password`.

zad7 Prikažite na ekranu sadržaj datoteke `/etc/passwd`. Pregledajte zapise i pronađite brojeve koji označavaju vaš *user id* i *group id*. Ako je datoteka prevelika za prikaz na terminalu koristite program `less`. „Ručno” upišite svoj *user id* u datoteku `my_user_id`.

zad8 Koristeći naredbu `ls -l` uvjerite se da ste vlasnici svih direktorija napravljenih u prethodim zadacima:

```
$ ls -l ~
```

Usmjerite izlaz prethodne naredbe u datoteku `dir_listing`.

zad9 Provjerite vlasništvo nad tuđim home direktorijima:

```
$ ls -l /home
```

Izlaz gornje naredbe upišite u datoteku `home-listing`. Pokušajte ući u neki „tuđi” direktorij. Pokušajte promijeniti dozvole na tuđem direktoriju. Pokušajte isto koristeći naredbu `sudo`.

zad10 Postavite dozvole za tekući direktorij na 700. Napravite u njemu datoteku naziva 100 koja ima dozvole 400.

zad11 Napravite novi direktorij `protected` i datoteku `my_file` unutar njega. Postavite dozvole za njega na 400 i pokušajte se pozicionirati u njega. Promijenite dozvole nad direktorijem tako da pozicioniranje radi, ali da se datoteka `my_file` ne može izbrisati.

zad12 Napravite direktorij `backup` i postavite dozvole nad njime tako da se u njega ne mogu kopirati nikakve datoteke, a da radi čitanje sadržaja direktorija i da se u njega može pozicionirati. Isprobajte zabranu koristeći datoteke iz direktorija `/materijali`.

zad13 Napravite sljedeće datoteke i direktorije uz odgovarajuće dozvole:

```
----- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 00
d----- 2 100 student 4096 Oct 18 12:17 01
-r----- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 02
--w----- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 03
---x----- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 04
----r----- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 05
-----w---- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 06
-----x--- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 07
-----r-- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 08
-----w- 1 100 student    0 Oct 18 12:17 09
-----x 1 100 student    0 Oct 18 12:17 10
drwxrwxrwx 2 100 student 4096 Oct 18 12:17 11
```

Usmjerite ispis sadržaja direktorija u datoteku `12_listing`, provjerite njen sadržaj pa na kraju postavite dozvole na svim datotekama na 777:

```
$ chmod 777 *
```

POVIJEST NAREDBI

Ako želite sačuvati povijest naredbi, možete je poslati na web servis s *pastebin* funkcionalnosti naredbom `sharehistory`. U slučaju da servis ne radi ili ispisuje poruku o greški, pokušajte ponovo malo kasnije.

PREDAVANJE VJEŽBE IZ LABORATORIJA

Vježba se završava naredbom `predajem`. Prije toga, svi zadatci pojedinačno trebaju biti riješeni i predani:

```
$ predajem vjezbu
```

SLANJE ZADATAKA OD KUĆE

Vježba koja nije završena u laboratoriju, može se ponovo odraditi kod kuće i poslati na ocjenjivanje. Vježba se može poslati u roku od 24 sata nakon završetka vježbi, u suprotnom je treba odraditi na nadoknadama. Postupak slanja vježbe opisan je u dokumentu „Upute za rad u laboratoriju” koji je dostupan na sustavu Moodle.